

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Overheidstoezicht op BRZO-bedrijven: een onderzoek naar de kwaliteit

Veld, R.A. in 't

Citation

Veld, R. A. in 't. (2022, March 30). *Overheidstoezicht op BRZO-bedrijven: een onderzoek naar de kwaliteit*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3281177>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3281177>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Hoofdstuk 16

Aanbevelingen

1) Aanbevelingen op basis van de deelconclusies.

Aanbeveling 1 (op basis van deelconclusie 2): Ontwikkel instrumentarium om per bedrijf en voor de gehele sector het nalevingsniveau te kunnen vaststellen en dit in de loop der tijd te kunnen volgen.

Vervolg: Gezien het gegeven dat het BRZO+ (en haar voorgangers) in het verleden op een succesvolle wijze methodiekontwikkeling hebben gerealiseerd ligt het ook nu op de weg van het BRZO+ een project op te starten om tot dit instrumentarium te komen. Dit project zou uit de ter beschikking staande IOV-gelden kunnen worden gefinancierd. Aan het project zouden medewerkers van de samenwerkende diensten kunnen deelnemen en er zou ook versterking kunnen worden gezocht bij de wetenschap of bij andere externe expertise. Het lijkt mij een goede zaak wanneer in dit proces ook wordt gekeken naar het belang van het incorporeren van private, bedrijfsinterne gegevens zoals die bijvoorbeeld vanuit interne audits kunnen worden gedestilleerd.

Aanbeveling 2 (op basis van deelconclusie 1): Stel een gewenst gemiddeld nalevingsniveau voor de sector vast en formuleer afrekenbare doelen voor het Brzo-toezicht.

Vervolg: Zodra het bovenbedoelde instrumentarium voorhanden is kan het huidige nalevingsniveau voor de sector worden vastgesteld. Het ligt verder op de weg van de betrokken beleidsdepartementen om uiteindelijk via politieke besluitvorming op voorstel van de Staatssecretaris van I&W tot een gewenst nalevingsniveau te komen. Hieruit volgen dan afrekenbare doelstellingen voor het Brzo-toezicht.

Aanbeveling 3 (op basis van deelconclusie 3): Ontwikkel instrumentarium voor het uitvoeren van effectmetingen en neem in de jaarlijkse monitorrapporten naast de outputgegevens ook deze effectgegevens op.

Vervolg: Ook hier kan net als bij aanbeveling 1 worden gedacht aan een rol voor het BRZO+. Een in te stellen projectgroep kan ook hier de hulp van de wetenschap of andere externe expertise inroepen en tevens in overleg treden met de Inspectieraad en een aantal Rijksinspectiediensten om te bezien of en op welke wijze kan worden aangesloten bij ontwikkelingen en ervaringen van de afgelopen jaren op dit gebied.

De aanbevelingen 1, 2 en 3 zijn thans de belangrijkste aanbevelingen voor een beter Brzo-toezicht, met name ook in onderlinge samenhang. Om aan deze complexe opgaven een adequate start te geven is een gevoel van urgentie om deze omissie in het Brzo-toezicht te willen oplossen vereist. Dit gevoel van urgentie dient voort te komen uit het besef dat de huidige werkwijze het Brzo-toezicht onnodig kwetsbaar maakt.

Aanbeveling 4 (op basis van deelconclusie 5): Bevorder een uniforme handhavingsstijl (bijvoorbeeld de flexibele beantwoording, omdat daarbij zo veel mogelijk gebruik wordt gemaakt van de meerwaarde en professionaliteit van de inspecteurs) en stel daar instructies voor op.

Een handhavingstijlinstructie kan door middel van een werkgroep van het BRZO+ snel worden opgesteld en daarna door het management van de samenwerkende diensten worden bekrachtigd.

Aanbeveling 5 (op basis van deelconclusie 6): Onderzoek hoe met de ongelijke posities in het inspectieteam ten aanzien van handhavende bevoegdheden moet worden omgegaan.

Vervolg: Het ligt voor de hand hierbij aan te sluiten bij het gegeven dat er een rapport ligt van de evaluatiecommissie Wvr. Dit rapport is aangeboden aan de Minister van J&V. Het departement van J&V zal met beleidsvoorstellen op basis van het rapport gaan komen. Het BRZO+ zou in overleg met het LEC deze aanbeveling aan het departement van J&V kenbaar kunnen maken.

Aanbeveling 6 (op basis van deelconclusie 7): Onderzoek hoe de onafhankelijke positie van het Brzo-toezicht beter kan worden geborgd en betrek hierbij hoe de positie van de samenwerkende diensten ten aanzien van de onafhankelijkheid op een vergelijkbaar niveau kan worden gebracht.

Vervolg: Er wordt op dit moment volop gediscussieerd over de onafhankelijkheid van het toezicht. Op het niveau van de Rijkstoezichthouders ligt er een evaluatie van de “Aanwijzingen van de Minister-President inzake de Rijksinspecties” voor, liggen er voorstellen van de Inspectieraad, zijn er Kamermoties en wordt er gediscussieerd over de relatie tussen onafhankelijkheid en de Ministeriële verantwoordelijkheid. Op het niveau van de OD'en ligt het rapport van de Commissie van Aartsen inzake de werking van het stelsel Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) voor. De Minister van BZK en de Staatssecretaris van I&W zullen inzake de beide aspecten met voorstellen gaan komen. Het lijkt mij goed dat het BRZO+ het departement van BZK ervan op de hoogte stelt dat het voor een effectieve uitvoering van het Brzo-toezicht van belang is dat regelingen ten aanzien van de onafhankelijkheid op elkaar worden afgestemd. Er dient hierbij ook rekening te worden gehouden met de bijzondere positie van de Brzo-inspecteurs van de VR's.

Aanbeveling 7 (op basis van deelconclusie 7): Onderzoek hoe de (werk)relatie tussen de Brzo-inspecteurs van de Veiligheidsregio's en de Gedeputeerde van het betreffende provinciale bevoegd gezag kan worden geformaliseerd.

Vervolg: Ook hierbij ligt het voor de hand aan te sluiten bij het vervolgtrajecten zoals die geformuleerd zijn bij de aanbeveling 5 en 6.

De aanbevelingen 5, 6 en 7 hebben onderlinge raakvlakken. Op dit moment worden de diverse discussies over posities, relaties en onafhankelijkheid alleen per bestuurslaag gevoerd. Het is voor het Brzo-toezicht (waarbij de diverse bestuurslagen wettelijk verplicht gezamenlijk opereren) van groot belang dat een en ander in samenhang wordt gezien en opgelost. Er ligt hier een taak voor het BRZO+ om dit voortdurend aan de orde te stellen.

Aanbeveling 8 (op basis van deelconclusie 10): Formaliseer de in de praktijk gegroeide samenwerkende Veiligheidsregio-landsdelen door de vorming van zes Brzo-Veiligheidsregio's naar analogie met de zes Brzo-Omgevingsdiensten.

Vervolg: Bij het inhoud geven aan aanbeveling 8 kan worden aangesloten bij de inmiddels in diverse landsdelen gegroeide praktijk van het instellen van samenwerkingsverbanden en pools. De gegroeide praktijk moet dan wel worden geformaliseerd. De huidige constructie brengt een bepaalde vorm van onduidelijkheid met zich mee. Er worden thans in de samenwerkingsverbanden en pools immers afspraken gemaakt, beslissingen genomen en capaciteit verdeeld, terwijl de afzonderlijke VR's en hun besturen verantwoordelijk zijn zonder direct zicht op de praktijk te hebben. Aansluiting bij het traject zoals verwoord bij aanbeveling 5 ligt voor de hand.

Aanbeveling 9 (op basis van deelconclusie 11): Stimuleer het tot stand komen van complete en levende kwaliteitsmanagementsystemen bij de Omgevingsdiensten en de Veiligheidsregio's.

Vervolg: Het management van de betreffende diensten zou zich aangesproken moeten voelen inzake deze aanbeveling. Zij zouden zich toch niet moeten neerleggen bij het gegeven dat het Brzo-toezicht van bedrijven verlangt door middel van beheerssystemen hun risico's te mitigeren terwijl men het niet nodig vindt de eigen kwaliteit ten aanzien van werkwijzen en processen via een beheerssysteem te borgen of zelfs de eigen wetgeving (Wvr) hiermee bewust overtreedt. Ten aanzien van de OD'en zou kunnen worden aangesloten bij de acties naar aanleiding van het rapport van de Commissie van Aartsen (zie aanbeveling 6). Voor wat betreft de VR's ligt er hier een rol voor de Inspectie J&V en ligt aansluiting bij de acties naar aanleiding van de evaluatiecommissie Wvr voor de hand (zie aanbeveling 5).

Aanbeveling 10 (op basis van deelconclusie 12): Breng de bezetting in de VR-pool Noord-West op orde.

Vervolg: Management en besturen van de Veiligheidsregio's Amsterdam Amstelland, Gooi- en Vechtstreek, Utrecht, Flevoland, Kennemerland, Zaanstreek Waterland en Noord-Holland Noord zouden zich aangesproken moeten voelen inzake deze aanbeveling om in onderling overleg de capaciteit in orde te brengen. Het ligt voor de hand dat het management van de VR Amsterdam Amstelland gezien de coördinerende rol die hier is belegd hiertoe het voortouw neemt.

Aanbeveling 11 (op basis van deelconclusie 13): Besteed meer aandacht aan het op peil houden van kennis en vaardigheden bij inspecteurs door middel van bij- en nascholingsprogramma's.

Vervolg: Het BRZO+ zou hierin een coördinerende rol kunnen spelen. De BRZO+-academie zou met voorstellen kunnen komen om op basis van wat er voorligt bij ISZW/MHC tot een gezamenlijk beleid in deze te komen en tot een gezamenlijk uitvoeringsplan. Een gezamenlijk voorstel zou dan aan de deelnemende diensten kunnen worden aangeboden, waarbij financiering uit de IOV-gelden voor de hand ligt.

2) Overige aanbevelingen

Aanbeveling 12: Maak als toezichthoudende dienst duidelijk dat de dienst als primaire taak heeft de veiligheid te bevorderen door middel van het brengen van de bedrijven tot compliance aan de wet- en regelgeving in het belang van burgers, werknemers en de gehele samenleving (het publieke belang) en dat andere (vermeende) belangen van de organisatie, van het beleid en van de politiek hieraan te allen tijde ondergeschikt zijn en instrueer en coach

de inspecteurs hierin. Onderdeel hiervan is het signaleren en agenderen van nieuwe risico's. nieuwe (technologische) ontwikkelingen en het suboptimaal uitwerken van beleid en/of wet- en regelgeving. Een ander onderdeel is het onder transparantie ook verstaan het bewust hanteren van openheid inzake doelstellingen, strategieën en belangen en het actief voeren van een open communicatie hierover binnen toezichthoudende diensten, tussen deze diensten en tussen de toezichthouders en de onderhavige bedrijven.

3) Aanbevelingen voor verder wetenschappelijk onderzoek

Aanbeveling 13 (op basis van de beschouwing bij de onderzoeksvraag; hoofdstuk 1, paragraaf 5): Onderzoek de aanname dat het volledig voldoen aan de wet- en regelgeving (compliance) leidt tot de borging van de veiligheidsprestaties van bedrijven.

Aanbeveling 14 (op basis van de analyse van het conceptueel model; hoofdstuk 14, paragraaf 1): Doe meer onderzoek naar doelstelling, inrichting en vormgeving van overheidsnalevingstoezicht in verband met nieuwe maatschappelijke verhoudingen, veranderende beleidsdoelstellingen en nieuwe wetgevingsconcepten.

Aanbeveling 15 (op basis van aanbevelingen 1 en 3): Ondersteun praktijkgericht onderzoek naar het ontwerpen en toepassen van instrumentontwikkeling inzake het vaststellen van nalevingsniveaus en het uitvoeren van effectmetingen.